

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımı Ticaret Bakanı Prof. Dr Sn: Ömer BOLAT tarafından Anayasa'nın 98. Ve TBMM İçtüzüğü'nün maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.23/06/2026

Talat DİNÇER
Mersin Milletvekili

Türkiye'nin dört bir yanında faaliyet gösteren küçük işletmeler, esnaflar, kafeler, restoranlar, oteller, düğün salonları ve özellikle kıyı turizmi bölgelerinde hizmet veren işletmeler, artan maliyetler nedeniyle ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Kira, personel giderleri, enerji maliyetleri, vergiler ve SGK yükleri her geçen gün artarken, işletmelerin karşısına bir de yüksek telif ücretleri çıkmaktadır. Hiç kimse sanatçının, bestecinin, söz yazarının ve eser sahibinin hakkına karşı değildir. Sanatçının emeği korunmalıdır. Ancak bugün yaşanan sorun, telif hakkının uygulanış biçimidir. Esnaf ve işletmeler MESAM, MSG, MÜYORBİR, MÜZİKBİR ve benzeri kuruluşların her biri tarafından ayrı ayrı ödeme talep edilmesi, kurum tarafından ayrı ayrı ücret talepleriyle karşı karşıya kalmaktadır.

İşletmelerden metrekare başına yıllık 6 bin TL'ye kadar telif ücreti talep edilmekte, bu rakam 100 metrekarelik bir işletmede yıllık 600 bin TL'ye kadar ulaşabilmektedir. Üstelik bu ücret tek bir kurum için değil, farklı meslek birlikleri ve kuruluşlar tarafından ayrı ayrı talep edilebilmektedir. Bu durum küçük işletmeler için çok daha ağır ve sürdürülemez bir mali yük oluşturmaktadır. Zaten yüksek kira, personel maaşı, elektrik, doğalgaz, vergi ve diğer işletme giderleri altında ezilen esnaf; aynı hizmet için birden fazla telif bedeli ödemek zorunda kalmaktadır. Küçük bir mahalle kafesi, aile işletmesi olan bir restoran veya sezonluk çalışan bir sahil işletmesi, bu yüklerin altında büyük işletmelerle aynı şartlarda mücadele etmeye zorlanmaktadır.

Bu mağduriyet özellikle kıyı turizmi bölgelerinde daha fazla hissedilmektedir. Sezonu birkaç ay süren işletmeler, yılın büyük bölümünde sınırlı gelir elde ederken yıllık telif ücretleriyle karşı karşıya kalmaktadır. Yaz sezonunda ayakta kalmaya çalışan küçük oteller, plaj işletmeleri, kafeler ve restoranlar, yüksek maliyetler nedeniyle zorlanırken birden fazla kurumun ayrı ayrı talep ettiği telif bedelleri işletmelerin geleceğini tehdit etmektedir. Buradaki sorun sanatçı ile esnaf arasında değildir. Sorun, şeffaflığı ve denetimi yeterli olmayan sistemdedir. İşletmeler hangi eserin ne kadar kullanıldığını, ödedikleri ücretlerin nasıl hesaplandığını ve hangi oranlarda dağıtıldığını net olarak bilmek istemektedir. Ne sanatçının emeği görmezden gelinsin, ne de küçük işletmeler ağır ve belirsiz yüklerin altında ezilsin.

Bu bilgiler doğrultusunda :

1. Esnaf aynı müzik için neden birden fazla kuruma ayrı ayrı telif ödüyor?
2. Küçük işletmeler bu ağır telif yükünü nasıl taşıyacak?
3. 100 metrekaresel bir işletmeye 600 bin TL'ye ulaşan telif bedeli adil mi?
4. Mahalle esnafı ile büyük işletmeler neden aynı yükü karşı karşıya?
5. Kıyı turizmindeki sezonluk işletmeler bu maliyetlerle nasıl ayakta kalacak?
6. Esnafın ödediği telif ücretlerini kim, nasıl denetliyor?
7. Şeffaf olmayan bu telif sistemi ne zaman değişecek?
8. Sanatçının hakkı korunurken esnafın hakkı neden korunmuyor?
9. Bakanlık, esnafı koruyacak yeni bir düzenleme yapacak mı?